

PROJEKT ZMAPOVÁNÍ NEZISKOVÉHO SEKTORU UKONČEN

MARIE HLADKÁ, CENTRUM PRO VÝZKUM NEZISKOVÉHO SEKTORU

Hlavním výzkumným úkolem Centra pro výzkum neziskového sektoru byl v letech 2003-8 projekt zmapování neziskového sektoru v České republice. Tento projekt byl v letošním roce završen průzkumem, který se zabýval těmi organizacemi, které sice tvoří nedílnou část neziskového sektoru, ale jež jsou často v diskusích o neziskových organizacích opomíjeny. Jedná se o tyto právní formy: Společenství vlastníků jednotek, Stavovská organizace – profesní komora, Komora s výjimkou profesních komor, Zájmové sdružení právnických osob a Honební společenstvo. Následující článek zachycuje nejzajímavější zjištění o hospodaření uvedených právních forem v roce 2005.

SPOLEČENSTVÍ VLASTNÍKŮ JEDNOTEK

Na základě statického zjišťování, které provádí Český statistický úřad, bylo evidováno 15 522 organizací uvedené právní formy. Do průzkumu bylo zahrnuto 328 organizací. Průměrně jedna organizace měla 5,5 členů, pouze 1 zaměstnanec na plný úvazek a 1 zaměstnanec na zkrácený úvazek. Na činnosti se nejvíce podíleli dobrovolníci. Průměrná mzda byla ve výši 9 625 Kč.

Průměrná výše majetku činila 846 tis. Kč, přičemž největší podíl tvořil finanční majetek (51,6 %) a peněžní prostředky (47,5 %). Organizace nedržely takřka žádný nehmotný majetek. Průměrné výnosy činily 121 tis. Kč, největší podíl představovaly ostatní výnosy a tržby z prodeje služeb. Průměrné náklady byly vyšší než výnosy a činily 124 tis. Kč. Největší část tvořily platby za služby (59 %) a dále ostatní náklady a mzdy.

STAVOVSKÁ ORGANIZACE – PROFESNÍ KOMORA

V roce 2005 bylo evidováno 12 malých (méně než 20 zaměstnanců) profesních komor (do výzkumu jich bylo zahrnuto 10) a 5 velkých profesních komor. Průměrný počet členů jedné organizace byl 772 (malé) a 503 (velké). V organizacích pracovaly převážně ženy (89 %). Profesní komory využívají nejvíce služeb externích pracovníků, dobrovolníci se na činnosti vůbec nepodílí. Průměrná mzda činila 19 533 Kč (malé) a 24 694 Kč (velké).

Průměrná výše majetku ke konci roku byla 2 594 tis. Kč (malé) a 71 426 tis. Kč (velké). Struktura majetku byla u organizací odlišná. Malé organizace držely nejvíce finančního majetku (45 %) a peněžních prostředků (30 %).

Velké organizace držely 63,5 % hmotného majetku a 34,2 % finančního majetku. Výnosy byly převážně tvořeny členskými příspěvky. Průměrné náklady byly nižší než výnosy – organizace dosahovaly zisku (3 605 tis. Kč – malé, 56 061 tis. Kč – velké). Největší podíl na nákladech zaujímaly platby za služby.

KOMORA S VÝJIMKOU PROFESNÍCH KOMOR

V České republice bylo evidováno 104 malých komor (ve výzkumu zahrnuto 82,7 %) a 5 velkých komor (100 %). Organizace sdružovaly průměrně 74 členů (malé). Velké organizace buď počet neuvedly nebo uvedly počet nulový. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců u velkých komor (27,8) byl desetkrát vyšší než u malých komor. Rovněž průměrná mzda u velkých komor (23 937 Kč) byla vyšší než u malých (18 726 Kč).

Největší podíl na majetku malých komor měly peněžní prostředky (54,6 %) a hmotný majetek (17,2 %), u velkých komor tomu bylo naopak, nejvíce tvořil hmotný majetek (38,4 %), poté peněžní prostředky (22 %).

V průměru dosahovaly komory v roce 2005 zisku ve výši 73 tis. Kč (malé) a 4 185 tis. Kč (velké). U malých organizací dominovaly tržby z prodeje služeb a přijaté členské příspěvky, u velkých rovněž tržby z prodeje služeb a provozní dotace. Náklady byly tvořeny u obou typů organizací převážně nákupem služeb a výplatou mezd.

ZÁJMOVÉ SDRUŽENÍ PRÁVNICKÝCH OSOB

V roce 2005 bylo evidováno 505 malých (zahrnuto 96) a 17 velkých (100%) zájmových sdružení právnických osob. V malých

organizacích bylo zaměstnáno průměrně 2,6 zaměstnanců (přepočtený počet) a 7,6 ostatních pracovníků. Průměrná mzda v malých organizacích se výrazně lišila podle oblastí. Nejvyšší byla v oblasti Finanční zprostředkování (45 200 Kč), nejnižší byla v oblasti Vzdělávání (17 132 Kč). Přepočtený počet zaměstnanců velké organizace činil 37,6, dobrovolníci nebyli do činnosti takřka zapojeni. Nejvyšší průměrná mzda u velkých organizací byla v oblasti Nemovitosti a pronájem, činila 36 996 Kč. Malé organizace sdružovaly třikrát více členů (82) než velké.

Hmotný majetek tvořil podstatnou část majetku jak malých (77,2 %) tak velkých (64,9 %) organizací. Výnosy byly tvořeny převážně tržbami z prodeje služeb, náklady platbami za služby.

HONEBNÍ SPOLEČENSTVO

Honební společenstva patří k nejpočetnější právní formě zahrnuté do výzkumu, v roce 2005 bylo evidováno 2 716 honebních společenstev, do výběru je zahrnuto 78. Organizace jako jediné z uvedených právních forem mohou dle zákona vést jednoduché účetnictví.

V honebních společenstvech nepracují žádní zaměstnanci na plný ani zkrácený úvazek, ani žádné osoby pracující na základě uzavření dohody. Sledované organizace využívaly pouze práce dobrovolníků, na jednu organizaci připadalo necelých sedm dobrovolníků a 96 členů.

Průměrný majetek společenství byl 16 500 Kč – byl tvořen téměř zcela peněžními prostředky (97 %). Honební společenstva neměla ve svém vlastnictví žádné pozemky, nehmotný majetek ani zásoby.

Průměrné příjmy (12 461 Kč) byly tvořeny prodejem služeb (53,2 %) a ostatními výnosy (21,3 %).

Průměrné výdaje byly nižší než příjmy a dosahovaly výše 9 526 Kč. Největší podíl zaujímaly

z poloviny ostatní výdaje, dále pak platby za služby (38,2 %).

Tabulka: Nejzajímavější zjištění (v průměru na jednu organizaci)

	Přepočtený počet zaměstnanců	Počet dobrovolníků	Průměrná mzda (v Kč)	Majetek (v tis. Kč)	Výnosy (v tis. Kč)	Náklady (v tis. Kč)
Společenství vlastníků jednotek	2	0,8	9 625	846	121	124
Stavovská organizace-profesní komora	2 – malé	0	19 533	2 594	4 042	3 605
	26 - velké	0	24 694	71 426	61 657	56 061
Komora s výjimkou profesních komor	2,7 - malé	0	18 726	1 376	2 413	2 339
	28 - velké	0	23 937	63 676	57 111	52 926
Zájmové sdružení právnických osob	2,7 - malé	0,6	13 194	36 370	5 513	5 418
	37 - velké	0	54 943	534 343	79 872	85 483
Honební společenstvo	0	7	0	1 287	12,4	9,5

Úplnou informaci o hospodaření uvedených právních forem naleznou zájemci v závěrečné výzkumné zprávě, publikované Centrem pro výzkum neziskového sektoru pod názvem „Ekonomické výsledky vybraných právních forem neziskových organizací v roce 2005“. Tištěnou zprávu zasílá CVNS na vyžádání, její text je také dostupný na webové stránce CVNS www.e-cvns.cz.